

Belhaj Abdessamad – Speidl Bianka
*Migráció és élelmiszerválság az új,
multipoláris világrendben*

A 2022. február 24-én kezdődött orosz–ukrán háború, amelynek gyökerei az Egyesült Államok által támogatott 2014-es Majdan-puccsig – tágabb értelemben pedig egészen a hidegháborút követő NATO-expanzióig – nyúlnak vissza, új globális geopolitikai rendet eredményezett. A többpólusú világban Oroszország, Kína, India, Brazília, Törökország, Irán és más európai, ázsiai, latin-amerikai és afrikai regionális szereplők versenyeznek az Egyesült Államokkal, Franciaországgal és Nagy-Britanniával különböző stratégiai kérdésekben, amint azt többek között a BRICS-együttműködés keretei és céljai is világosan jelzik. Az Egyesült Államok és nyugat-európai szövetségesei már nem uralják a világot és nem határozzák meg a nemzetközi politika napirendjét. Hosszú távon ez azt jelentheti, hogy Oroszország és Kína teret enged egy új hidegháborúnak, amelynek során a régió kis államai szuverenitást és gazdasági függetlenséget követelhetnek az amerikai befolyás háttérbe szorításával. Ennek jelei Afrika egyes országaiban már egyértelműen tapasztalhatóak.¹ Különösen Kína törekszik arra, hogy gazdasági befolyását erősítse Afrikában.²

A többpólusú világ megszületése nem jár azonnali változásokkal a migrációs mozgások tekintetében, de úgy tűnik, hogy a nagy politikai és gazdasági átalakulások a migrációt ösztönző tendenciáknak kedveznek. Az elkövetkező évek migrációs mozgásának felvázolásához figyelembe kell vennünk olyan új tényezőket, mint Európa gazdaságának válsága, a balkáni államok megosztottsága az Oroszországhoz fűződő kapcsolatok vonatkozásában, a militarizált migráció és a kialakulóban lévő globális élelmiszerválság. Tanulmányunkban ezeket a jelenségeket vizsgáljuk a globális migráció konfigurációjában.

---

¹ Euronews 2022.

² Maru 2019; NguyenHuu–Schwiebert 2019.

Militarizált migráció

Az egyik első lehetséges feszültséggóc, amely a folyamatban lévő globális geopolitikai változások közepette felbukkan, a migráció militarizálása. Ez a fogalom azt az egyre elterjedtebb gyakorlatot jelzi, amikor egyes országok a menekült- és migrációs táborokon belül fiatalokat toboroznak, hogy a világ különböző pontjain harcoljanak. A jelenség a közelmúltban vált aggasztóvá, amit jól érzékeltet, hogy az Európai Unió a palesztin Akram Mohamed Al-Saltit, a Palesztin Felszabadítási Hadsereg főparancsnokát és Abu Hani Shamot, a rezsim hadseregének egykori tisztjét, a Damaszkusz déli régióiban működő 'Umaria Szövetség jelenlegi vezetőjét kiemelten veszélyes személyként jelölte meg, mert palesztinokat és síreket toboroztak, hogy Ukrajnában és Líbiában harcoljanak Oroszország oldalán.³ Az elmúlt évtizedben Irán is felhasználta a militarizált migrációt arra, hogy a területén élő síita afgán bevándorlókból megalakítsa a Fatemijún Brigádöt azzal a céllal, hogy katonai műveleteket hajtson végre Irakban és Szíriában.⁴ Törökország szintén gyakran toboroz szíriai migránsokat és menekülteket, hogy zsoldosként harcoljanak Líbiában.⁵ Az Ukrajnában jelenleg zajló háború lehetőséget kínálhat a bevándorlók zsoldosként való toborzására, mivel sem Washington, sem Kijev nem tud több ukránt mozgósítani, s már eddig is több száz zsoldost toboroztak a Kaukázusból.

Megosztottság a balkáni útvonal országaiiban

A 2022. április 24-én tartott szlovén parlamenti választásokon a Robert Golob vezette baloldali és liberális pártok koalíciója meglepő győzelmet aratott, felkorbácsolva az oroszellenes érzelmeket. Ez az ukrajnai háborút követő szlovén kormányváltás felelevenítette a Balkánon az oroszbarát Szerbia és az oroszellenes Szlovénia közötti ellentéteket. A Golob-kormány elkötelezettséget mutatott az EU iránti hűség politikája és a visegrádi tömbtől való eltávolodás mellett.⁶ Az új szlovén kormány a migrációt az uniós számára fontos kihívásnak nevezte, hangsúlyozva, hogy átfogó

---

³ Council of The European Union 2022.

⁴ Globalsecurity [é. n.].

⁵ Sanders–Salameh 2020.

⁶ Sloveniatimes 2022a.

menekültügyi, migrációs és integrációs politikára van szükség, amely megkönnyíti az illegális migráció nyomására adott megfelelő válasz megtalálását, és a szabályozott bevándorlást.⁷ Más szóval, a szlovén kormány támogatja az EU „félíg nyitott, félíg zárt ajtós” migrációs politikáját, a migrációs beáramlás „terelésével” és a terhek megosztásával, feladva a korábbi szlovén korlátozó politikát. Június elején Golob kormánya 2022 egyik prioritásává tette a 196 kilométer hosszan húzódó kerítés eltávolítását a horvát határról.⁸ Az új kormány az illegális migráció kezelése érdekében a civil szervezetekkel is együtt kíván működni.⁹ A szlovén kormány bagatellizálja az új, nyitott migrációs politika biztonsági kockázatait.¹⁰

A szlovén kerítés lebontásának lelkes üdvözlése a legtöbb európai diplomáciai és médiaközegben jól mutatja a balkáni migrációs útvonal fontosságát és az általa képviselt geopolitikai tétet. A szlovén döntésnek következményei lesznek az egész balkáni régióra, különösen Horvátországra nézve. Andrej Plenković horvát miniszterelnök szerint a szögesdrót kerítés eltávolítása jó döntés a szlovén kormány részéről.¹¹ Ez egy pragmatikus reakció, mivel Plenković gazdasági együttműködést kíván kialakítani az új szlovén kormánnyal. Ha azonban az illegális migránsok hulláma Boszniából Horvátországon keresztül áramlik majd Szlovéniába, nem valószínű, hogy Horvátország továbbra is örömmel fogadná a szlovén kerítés lebontását. Horvátországot egyelőre a konzervatív HDZ (Horvát Demokratikus Unió) párt vezeti, amely 2016 óta van kormányon, és mandátuma 2024-ig szól. Szerbiában és Boszniában évek óta illegális migránsok ezrei tartózkodnak, s a szlovén kerítés lebontása még több illegális bevándorlót vonzhat a balkáni útvonalra, ami tovább destabilizálhatja a balkáni régiót.

A balkáni geopolitikai feszültségek másik forrása a Szerbia és Koszovó között a közelmúltban kiéleződött feszültségek.¹² Oroszország és a NATO politikai részvételével a balkáni régió instabilitását mutatják. Amennyiben Koszovóban fellángol a konfliktus, az destabilizálja Albániát és Szerbiát, ami az illegális migrációs hálózatoknak kedvezhet. Ha Szerbia a NATO nyomásával szembesül, akkor a migrációs dömpinget is kihasználhatja és migránsokat küldhet a magyar, román és horvát határok felé.

---

⁷ *Idem.*

⁸ Sloveniatimes 2022c.

⁹ *Idem.*

¹⁰ Sloveniatimes 2022b.

¹¹ Hina 2022.

¹² Taylor 2022.

Szíria átalakítása: új szövetség Törökország és Oroszország között

Az ukrajnai háború következményeként két jelentős geopolitikai változás történt, mindkettő Szíriát és a migrációs kockázatokat érinti. Egyrészt Oroszország és Törökország az ukrajnai háború kitörése óta új szövetségre lépett. Az energiaellátás, az élelmiszer-, a fegyverkereskedelem, a Törökországot 2018 óta sújtó gazdasági válság, Szíria és a Fekete-tenger biztonsága közelítette az orosz és török érdekeket az amerikai külpolitikával és gazdasági szankciókkal szemben.¹³ Globális értelemben Oroszország eurázsiai ambíciói és az orosz–kínai gazdasági rendre való törekvés részleges szövetségre lép a török eurázsianizmus célkitűzéseivel.¹⁴ Másrészt Törökország az Oroszországgal kötött szövetségének eredményeképpen megváltoztatta szíriai politikáját. Ezt jól érzékelteti Mevlüt Çavuşoğlu török külügyminiszter kijelentése, hogy országa törekszik kiegyezni az ellenzékkal és a rezsimmel, illetve tartós békét teremteni Szíriában.¹⁵ Törökország felhagyott a Szíria felosztására vonatkozó, 2011 óta érvényben lévő tervével, és most egy erős szíriai kormányzatot követel, amely Szíria minden szegletét képes ellenőrizni.¹⁶ Törökország ellenségei Szíriában az Egyesült Államok által támogatott kurd milíciák és a síita milíciák, amelyeket Irán támogat.¹⁷ Törökország vélhetően azért választotta Oroszországot szövetségesnek Szíriában, hogy bizonyos biztonsági garanciákat kapjon Észak-Szíriában, különösen a kurd milíciák visszaszorítása érdekében.

Mivel Törökország taktikát vált Szíriában, és megerősíti kapcsolatait Oroszországgal, migrációs politikájában is módosulás következhet be. Törökországban 2023-ban választások lesznek, a szír menekültek ügye pedig kampánytéma. A migrációs színtéren három jelét látjuk ennek a változásnak. Derya Yanık török családügyi és szociális miniszter 2022. augusztus elején kijelentette, hogy 2023-ra minden szírnek el kell hagynia Törökországot.¹⁸ A török kormány e döntése megerősíti azokat a nyár elején bejelentett terveket, amelyek szerint egymillió szíriai lakost telepítenének Észak-Szíriába. Másodsor, ha Szíria és Törökország normalizálja

---

¹³ Özdemir 2022.

¹⁴ Colakoğlu 2019.

¹⁵ Soyly 2022.

¹⁶ *Idem.*

¹⁷ MEMO 2022.

¹⁸ The National 2022.

kapcsolatait, Oroszország szponzorálásával Törökország hazatoloncolhatja a szíreket. Egy ilyen forgatókönyvhöz azonban számos gazdasági feltétel teljesülésére és Damaszkusz elkötelezettségére van szükség, hogy visszafogadja állampolgárait, valamint az érintett menekültek együttműködési szándékára. Harmadszor, Törökország kezdeményezheti az EU–Törökország migrációs megállapodás újratárgyalását, nyomást gyakorolva az EU-ra az Oroszországgal kötött szövetség részeként. A Görögországgal fennálló feszültséget vagy a Törökországba – különösen Afganisztánból – érkező illegális migránsok növekvő számát ürügyként használhatja fel arra, hogy több pénzt követeljen a migránsok megfékezésére. Erős jelzés az, hogy 2022 első felében mintegy 115 ezer illegális migráns lépett be az Európai Unió területére, ami 84 százalékkal több, mint az előző év azonos időszakában.¹⁹

Egy „migrációs háború” kilátásai

A 2021–2022-es belorusz–európai uniós határválság az illegális migráció miatti geopolitikai feszültségek egyik fő forrásává tette Fehéroroszországot. Ez a feszültség Litvániát és Lengyelországot közvetlenül érinti. Az ukrajnai háború két fontos változást hozott Fehéroroszország geopolitikájában. Először is, bár Fehéroroszország még nem vett részt közvetlenül a konfliktusban, logisztikailag és politikailag támogatja Oroszországot, aminek következtében nyugati szankciók sújtják. Egyelőre jelentősen visszaesett az illegális migránsok határátkelése Fehéroroszországból Lengyelországba és Litvániába az ukrajnai háború, valamint a Fehéroroszországba és Oroszországba való beutazásra vonatkozó korlátozások és a határok megerősítése miatt. Uniós nyomásra számos tranzitország és légitársaság sem engedélyezi számukra az utazást, Szíriában és Irakban szinte egyáltalán nem adnak ki turistavízumot Fehéroroszországba.²⁰ Mindezek ellenére szórványos átkelési kísérleteket rendszeresen tesznek illegális bevándorlók kisebb csoportjai.²¹ Elmondható tehát, hogy az ukrajnai háború pillanatnyilag befagyasztotta a fehérorosz migrációs válságot, mivel Fehéroroszország minden figyelmét az ukrajnai háborúra össz-

---

¹⁹ Frontex 2022a.

²⁰ al-Hijra ila Belarusia. https://www.youtube.com/watch?v=v_f50QQUox8

²¹ Frontex 2022b.

pontosítja, és nem engedheti meg magának, hogy illegális migránsokat mozgósítson a nyugati szomszédaival közös határra, mivel ez növelheti a feszültséget a régióban.

Lengyelország és különösen Litvánia is aktívan támogatja Ukrajnát Oroszországgal szemben, amire válaszul Moszkva a migrációs nyomást fegyverként használhatja Lengyelország és Litvánia destabilizálására. Ebből a célból Oroszország megnyithatja útvonalait az Irakból, Szíriából vagy Afganisztánból érkező bevándorlók előtt, és Fehéroroszországba irányíthatná őket, ami nyomásgyakorlási eszköz lenne nyugati ellenfeleire, különösen Lengyelországra, amely már most is súlyos válsággal néz szembe, mivel megközelítőleg másfél millió ukrán menekültet kell ellátnia.²² 2022 augusztusában a lengyel kormány azzal vádolta Oroszországot és Fehéroroszországot, hogy mesterséges migrációs útvonallal destabilizálják a lengyel határt, és egyben tesztelik a lengyel külső határok védelmére vonatkozó biztonsági eljárásokat.²³ Ez jelzés lehet arra, hogy mi lesz Oroszország és Fehéroroszország migrációs stratégiája a következő hónapokban vagy években.

Finnország mint új migrációs útvonal

Az ukrajnai háború kitörése előtt Finnország aggódott amiatt, hogy Oroszország kihasználja 1340 kilométeres közös határukat és egy migrációs hadviselés áldozatává válik.²⁴ Finnország biztonsági intézkedések tekintetében nincs felkészülve az illegális migránsok áramlásának kezelésére. Finnország és Svédország geopolitikai helyzete gyökeresen megváltozott, amióta felhagytak a semlegességgel és teljes jogú tagként kérték felvételüket a NATO-ba, valamint anyagilag és katonailag is támogatták Ukrajnát. Oroszország most már ellenségként tekint rájuk és számos „puha” eszközt bevet, hogy destabilizálja őket. 2022 júliusában a finn parlament törvényt fogadott el arról, hogy erősebb kerítéseket építsen az Oroszországgal közös határon, attól tartva, hogy Moszkva politikai nyomásgyakorlásra használhatja a migrációt.²⁵

---

²² UNHCR [é. n.].

²³ Spokesman for the Minister Coordinator of Special Services 2022.

²⁴ Mac Dougall 2021.

²⁵ Guardian 2022.

A jelenlegi finnországi baloldali kormány és oroszellenes programja, többek között az oroszok vízumkiadásának leállítására irányuló uniós kampány²⁶ visszafelé sülhet el; 2022 júliusában az oroszok személyforgalma az Oroszország és Finnország közötti határátkelőhelyeken 38 százalékkal nőtt.²⁷ Az Oroszország és a NATO közötti hibrid háború azonban valószínűleg a migrációra is kiterjed majd, és Oroszországnak ebben a tekintetben óriási előnye van, míg Nyugat-Európa rendkívül sebezhető. Finnországnak 555 km hosszú a határa Svédországgal, amely az illegális migránsok egyik kiemelt célpontja. Finnország és Svédország egyaránt komoly problémákkal küzd a bevándorlók integrációjában, amint azt a 2022-es svédországi zavargások is érzékeltették. Az orosz geopolitika egyik taktikája a semlegesség helyett az elköteleződést választó államok esetében a migráció fegyverként való felhasználása lehet.²⁸

Az élelmezésbiztonság és a nemzetközi migráció összefüggései

Az ukrajnai háború előtt, 2020-ban megközelítőleg ötven ország búzaimport-szükségletének legalább 30 százaléka az Orosz Föderációból és Ukrajnából származott, közöttük huszonhat ország búzabehozatalának több mint felét így biztosította, harminchat pedig a világ legkiszolgáltatottabb és legszegényebb államai közé tartozik. Ezekben az országokban az élelmiszer-infláció 15 százalékos vagy annál magasabb, a családok pedig jövedelmüknek akár 50 százalékát is élelmiszerre költik.²⁹ Mivel a világ népességének mintegy 35 százaléka számára a búza az elsődleges alapélelmiszer, ez a háború többszörös hatással van a globális piacokra és az élelmezésbiztonságra, különösen pedig az alacsony jövedelmű, élelmiszerimporttól függő térségek lakosságát sújtja. Helyettesítő beszerzési forrást találni a világméretű ismeretében nem jelent rövid távú problémát, ám békeidőben is áremelkedéssel jár. Az alternatív megoldások keresésekor azonban nemcsak a kivitel mennyisége, hanem a felvásárló országok gazdasági ereje is meghatározó. Jelenleg az alacsony jövedelmű országok 60 százalékát

---

²⁶ Financial Times 2022.

²⁷ Schengen Visa Info 2022.

²⁸ Braw 2022.

²⁹ Husain 2022.

fenyegeti az adósságválság magas kockázata, szemben a 2015-ös 30 százalékkal, s ezek egy része már most a fizetéseképtelenség küszöbén áll. Az ENSZ Globális Válságkezelő Munkacsoportjának értékelése szerint mintegy 1,7 milliárd ember szenvedhet nagymértékben az élelmiszer-biztonság, az energiaárak és az adósságterhek radikális emelkedése miatt.

A hatások azonban sokkal súlyosabbak lesznek a világ azon országában, ahol az élelmiszerek a fogyasztói kiadások több mint 40 százalékát teszik ki.³⁰ Macky Sall szenegáli elnök, az Afrikai Unió elnöke a France 24-nek adott interjújában arra figyelmeztetett, hogy az éhínség az egész kontinenst destabilizálhatja.³¹ Egy 2022-ben, tizenöt afrikai ország fiataljai körében végzett felmérés szerint egyre több afrikai fiatal tervezi, hogy elhagyja hazáját és északra vándorol. Afrika lakosságának mintegy 60 százaléka 25 évnél fiatalabb, és több mint egyharmada 15 és 34 év közötti. A négyezeröttszáz, 18 és 24 év közötti válaszadónak legalább kétharmada szinte minden országban úgy vélte, hogy országa rossz irányba halad, a borúlátók aránya két év alatt 11 százalékkal nőtt. Míg a 2020-as felmérés szerint a fiatalok több mint kétharmada eltökélt volt a maradás mellett, a mostani felmérés szerint 52 százaléuk tervezi, hogy a következő három évben külföldre vándorol; Nigériában és Szudánban ez az arány 75 százalékra emelkedett.³²

Az élelmezésbiztonság hiánya és a rendszeres, állandó nemzetközi migráció közötti kapcsolatot vizsgáló 2022-es tanulmány az egyéni szintű élelmezésbiztonság globális mérőszámának adatait a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet 16 célországába irányuló, 198 származási országból érkező migrációs áramlásokra vonatkozó adataival vetette össze a 2014-es és 2015-ös évre vonatkozóan, figyelembe véve a migráció egyéb kulcsfontosságú mozgatórugóit, mint például a jövedelmet és a klímaváltozást. Az eredmények azt jelezték, hogy az emberek nemcsak az élelmiszer-biztonság átlagos gyakoriságára reagálhatnak, hanem a származási országon belüli élelmiszer-biztonság eloszlásában elfoglalt relatív helyzetükre is. A szerzők egyértelmű összefüggést találtak az élelmezésbizonytalanság és a nemzetközi migráció között, megállapítva, hogy az előbbi nagyobb hatást gyakorol a migrációra, mint a nemzeti jövedelem és a klímaváltozás.³³

---

³⁰ Cousin 2022.

³¹ Perelman 2022.

³² Rédaction Africanews 2022.

³³ Smith–Wesselbaum 2022.

Sadiddin és munkatársainak 2019-es tanulmánya szerint az élelmezési bizonytalanság fontos meghatározója mind a migrációs váagnak, mind a migrációs döntésnek: növeli a nemzetközi migráció iránti vágyat, ami a bizonytalanság súlyosságával együtt erősödik.³⁴ Az érintett országokban a nemzetközi migráció realitása társadalmi csoportonként változó. A vidéki lakosság számára az élelmiszer-bizonytalanság súlyosabb következményekkel jár,³⁵ ami rendszerint, anyagi eszközök hiányában elsősorban belső migrációt eredményez.³⁶ Ezekon a területeken a belföldi migránsok gyakran a városi informális szektorban helyezkednek el, bizonytalan és változó jövedelemmel. Ugyanakkor a vidéki migránsok a városba irányuló migrációt a nemzetközi migráció első lépéseként is használják. Az élelmezésbizonytalanság hatásai a már meglévő belső társadalmi és politikai feszültségeket kiélezi, így lázadások és konfliktusok forrása lehet, közvetett módon és középtávon ösztönözve a nemzetközi migráció intenzitását, amint ez a 2011-es „arab tavasz” esetében történt. Az élelmiszer-bizonytalanság állandósulása a rossz kormányzással és strukturális problémákkal társulva migrációösztönző hatású. Az élelmiszer-ellátási láncok megszakadása, az infláció és az ukrajnai háborúból eredő eladósodás egyre inkább migrációs ösztönző a régió fiataljai számára, még akkor is, ha a helyzet az EU-ban is egyre kedvezőtlenebbé válik. Az Arab Barométer Network által készített, 2022 augusztusában közzétett, migrációs hajlandóságot vizsgáló felmérés például azt mutatja, hogy az irakiak 35 százaléka, a libanoniak 38 százaléka, a tunéziaiak 45 százaléka, a szudániak 46 százaléka és a jordániaiak 48 százaléka tervezi a migrációt a rossz gazdasági körülményekre hivatkozva. Céljukként Észak-Amerikát és Európát jelölik meg.³⁷

Összegzés

Az új többpólusú világ a hidegháború, a Nyugat szembenállása Kínával és Oroszországgal, valamint a hibrid háború – gazdasági, civilizációs és proxy háborúk – keveréke. Egy ilyen radikális geopolitikai változás je-

---

³⁴ Sadiddin et al. 2019.

³⁵ FAO 2014.

³⁶ Smith–Wesselbaum 2020.

³⁷ al-Shu'ub al-'arabiyya al-akthar raghba fi al-hijra. alkhaleejonline.net/ /كيفية ارجح وفرن|
درج هل ا-ي-ف-تب غر-رثك اال-ة-ي برعل-اب و عشل-ال-ك-ي-ف ارج وفرن|

lentős következményekkel jár a gazdaságra, az emberi mobilitásra és a bevándorlásra. Oroszország és az USA közé szorulva Európa recesszióval és sebezhetőségével szembeül, nemcsak a migráció fegyverré válása, hanem a terrorizmus és az integrációs problémák miatt is. Ami a MENA-régiót illeti, országai megragadhatják az új többpólusú világ adta lehetőséget a szuverén gazdaság kifejlesztésére és a szegénység csökkentésére, valamint a kivándorlást ösztönző tényezők kezelésére. Középtávon azonban az infláció és az élelmezési bizonytalanság társadalmi és politikai konfliktusokat eredményezhet és megnövelheti a Közel-Keletről és Afrikából érkező illegális migránsok számát.

Irodalom

Braw, Elisabeth 2022: Russia is Taking Advantage of the Invasion-Stirred Migration Crisis. *Foreignpolicy.com*. <https://foreignpolicy.com/2022/07/18/russia-ukraine-war-migration-food-crisis-putin/>

Colakoğlu, Selçuk 2019: *The Rise of Eurasianism in Turkish Foreign Policy: Can Turkey Change its pro-Western Orientation?* <https://www.mei.edu/publications/rise-eurasianism-turkish-foreign-policy-can-turkey-change-its-pro-western-orientation>

Council of The European Union 2022: *Russia's invasion: EU Council subjects six individuals and one entity to restrictive measures*. https://portal.ieu-monitoring.com/editorial/russias-invasion-eu-council-subjects-six-individuals-and-one-entity-to-restrictive-measures/383868?utm_source=ieu-portal

Cousin, Ertharin 2022: *The War in Ukraine and the Rush to Feed the World*. <https://www.bcg.com/publications/2022/how-the-war-in-ukraine-is-affecting-global-food-systems>

Euronews 2022: *NATO summit to highlight growing influence of Russia, China in Africa*. <https://www.euronews.com/2022/06/26/nato-summit-to-highlight-growing-influence-of-russia-china-in-africa>

FAO 2014: International Fund for Agricultural Development; World Food Program. *The state of food insecurity in the world 2014. Strengthening the Enabling Environment for Food Security and Nutrition*. Rome, FAO. <http://www.fao.org/3/a-i4030e.pdf>

Financial Times 2022: *Finland and Estonia urge EU to stop issuing tourist visas to Russians*. <https://www.ft.com/content/33173b4e-aa75-46b6-ae6b-83c2591c1c10>

Frontex 2022a: *EU external borders in June: Western Balkan route most active*. <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-in-june-western-balkan-route-most-active-oPV0mM>

Frontex 2022b: *Migratory Map*. <https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-map/>

Globalsecurity [é. n.]: *Liwa Fatemiyoun*. <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/fatemiyoun.htm>

Guardian 2022: *Finland passes law to bolster border fence with Russia*. <https://www.theguardian.com/world/2022/jul/07/finland-passes-law-to-bolster-border-fence-with-russia>

Hina 2022: PM welcomes decision by Slovenia to remove razor-wire fence from border. *N1info.hr*. <https://hr.n1info.com/english/news/pm-welcomes-decision-by-slovenia-to-remove-razor-wire-fence-from-border/>

Husain, Arif dr. 2022: *The Ukraine War is Deepening Global Food Insecurity – What Can Be Done?* <https://www.usip.org/publications/2022/05/ukraine-war-deepening-global-food-insecurity-what-can-be-done>

Mac Dougall, David 2021: Poland-Belarus crisis sparks fears in Finland migrants could be sent to its border with Russia Access to the comments. *Euronews.com*. <https://www.euronews.com/my-europe/2021/11/19/finns-fear-migrants-will-be-sent-to-their-border-with-russia>

Maru, Mehari Taddele 2019: Why Africa loves China. *Al Jazeera*. <https://www.aljazeera.com/opinions/2019/1/6/why-africa-loves-china>

MEMO 2022: *Turkey planned Syria military operation after Russia withdrawal, sources reveal*. <https://www.middleeastmonitor.com/20220605-turkey-planned-syria-military-operation-after-russia-withdrawal-sources-reveal/>

NguyenHuu, Tam – Schwiebert, Jörg: 2019: *China's role in mitigating poverty and inequality in Africa: an empirical query*. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13547860.2019.1632645?journalCode=rjap20>

Özdemir, Sinem 2022: Turkey and Russia: A partnership essential to both. *DW.com*. <https://www.dw.com/en/turkey-and-russia-a-partnership-essential-to-both/a-62790489>

Perelman, Marc 2022: Africa 'already has shortage' of grain and fertiliser, AU head Sall warns. *France24.com*. <https://www.france24.com/en/tv-shows/the-interview/20220610-africa-already-has-shortage-of-grain-and-fertiliser-au-head-sall-warns>

Rédaction Africanews 2022: *Growing number of African youth want to move abroad - survey*. <https://www.africanews.com/2022/06/13/growing-number-of-african-youth-want-to-move-abroad-survey/>

Sadiddin, Ahmad – Cattaneo, Andrea – Cirillo, Marinella – Miller, Meghan 2019: Food insecurity as a determinant of international migration: evidence from Sub-Saharan Africa. *Food Security*, 11, 515–530. <https://doi.org/10.1007/s12571-019-00927-w>

Sanders, Levin IV – Salameh, Khaled 2020: *Syrian mercenaries sustain Turkey's foreign policy*. <https://www.dw.com/en/turkey-syrian-mercenaries-foreign-policy/a-55098604>

Schengen Visa Info 2022: *Finland Reports Increasing Number of People Crossing at Russian Border*. <https://www.schengenvisa.info/news/finland-reports-increasing-number-of-people-crossing-at-russian-border/>

Sloveniatimes 2022a: *Fajon announces return to EU core, credible foreign policy*. <https://sloveniatimes.com/fajon-announces-return-to-eu-core-credible-foreign-policy/>

Sloveniatimes 2022b: *Police chief says fence removal will not result in lower security*. <https://sloveniatimes.com/police-chief-says-fence-removal-will-not-result-in-lower-security/>

Sloveniatimes 2022c: *Slovenia to remove fence from southern border by year's end*. <https://sloveniatimes.com/slovenia-to-remove-fence-from-southern-border-by-years-end/>

Smith, Michael D. – Wesselbaum, Dennis 2020: COVID-19, Food Insecurity, and Migration, *The Journal of Nutrition*, 150(11), November, 2855–2858. <https://doi.org/10.1093/jn/nxaa270>

Smith, Michael D. – Wesselbaum, Dennis 2022: Food Insecurity and International Migration Flows. *International Migration Review*, 56(2), 615–635. <https://doi.org/10.1177/01979183211042820>

Soylu, Ragip 2022: Turkey's Cavusoglu says he met Syrian foreign minister in October. *MiddleEastEye.net*. <https://www.middleeasteye.net/news/turkey-syria-cavusoglu-says-met-foreign-minister>

Spokesman for the Minister Coordinator of Special Services 2022: *A hybrid attack on Poland*. <https://www.gov.pl/web/special-services/a-hybrid-attack-on-poland>

Taylor, Alice 2022: Kosovo PM says tensions with Serbs in north could escalate, warns of possible new conflict. *Euractiv*. <https://www.euractiv.com/section/enlargement/news/kosovo-pm-says-tensions-with-serbs-in-north-could-escalate-warns-of-possible-new-conflict/>

The National 2022: *Turkey's ruling party, Syrian refugees and the return of Kemalism*. <https://www.thenationalnews.com/opinion/comment/2022/08/23/turkeys-ruling-party-syrian-refugees-and-the-return-of-kemalism/>

UNHCR [é. n.]: *Ukraine Refugee Situation*. <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location?secret=unhcrrestricted>